

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta pedagogická
Katedra českého jazyka a literatury

HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
posudek oponentky

Práci předložila: Simona Krinkeová
Název práce: Současný kynologický sociolekt
Hodnotitel: PaedDr. Jitka Málková, Ph.D.

Autorka pro svou práci zvolila prozatím méně zpracované téma. Má ke zvolenému jazykovému prostředí blízký vztah, což jí umožnilo využít při práci podrobnou znalost lexikálních prostředků využívaných v dané sociální skupině ke komunikaci. Na základě shromážděného jazykového materiálu se v práci snaží představit výrazový potenciál zkoumaného sociolektu. Opírá se převážně o dotazníkovou metodu.

V teoretické části práce se autorka nejprve s oporou o odbornou literaturu zabývá stratifikací národního jazyka, dále vymezuje pojem slang a způsoby tvoření slangových pojmenování. Praktická část práce pak přináší přehlednou analýzu sebraného materiálu z hlediska sémantického, slovnědruhového a onomaziologického. Součástí práce je slovníček slangových pojmenování.

Práce se jeví jako poměrně ucelená, přehledná a má logickou strukturu. Zvolená kritéria analýzy umožňují zkoumaný sociolekt základním způsobem charakterizovat. Autorka se v daném tématu víceméně orientuje, chápe teoretickou rovinu zpracované problematiky, metodologii výzkumu i principy analýzy sociolektů. V teoretické části práce lze však pozorovat jistá pochybení v práci s odbornou literaturou a problémy s formulacemi převzatých odborných informací.

Z formálního hlediska lze upozornit na četnější jazykové nedostatky, a to interpunkční (v prohlášení, v poděkování, dále téměř na každé stránce), dále na záměnu spojovníku a pomlčky v číselném rozmezí v citacích pod čarou a rovněž v celém textu práce včetně seznamu literatury, na chyby v psaní velkých písmen v názvech (s. 15 – stovky Základních kynologických organizací, s. 16 – svazarm, český svaz chovatelů aj.) a na další pravopisné nedostatky (s. 5 a 13 – standartní, s. 3 – čerpala jsem s prací J. Hubáčka, s. 3 – porušení ml. shody - ...některé výrazy se opakovaly, jiná však obohatila...) včetně několika překlepů (s. 3, 32, 34). Vyskytují se i nedostatky morfologické – tvar substantiva na s. 10 (členi), tvar relativna s. 14 (...svátkem plemene, do níž...), v celém textu práce lze zaznamenat nadužívání relativna

který (viz např. s. 32), dále chyby v užívání zájmena svůj (s. 16 – Díky své velikosti jejich obvyklým využitím bylo hlídání usedlostí. Pro jejich skvělou ovladatelnost se dnes používají jako pracovní psi.). Na s. 34 nacházíme záměnu termínů sociolekt a sociolektismus (...do budoucna očekávám rozšíření sociolektů v tomto prostředí...). Za zbytečné považujeme uvádět příklady sociolektismů v závěru práce, je rovněž nevhodné a nepřehledné uvádět v případě výčtu příkladů každý v samostatné závorce.

Celá teoretická část práce (s. 5–13) je bohužel prostoupena neobratnými formulacemi a tvrzeními, jež jsou diskutabilní, až matoucí. Autorka tvořila tuto část s oporou o odbornou literaturu, ovšem místy se jí nedaří se vyjadřovat srozumitelně a smysluplně (viz namátkou):

s. 5 – spisovná a nespisovná čeština jsou součástí strukturních útvarů národního jazyka

s. 6 – hanácká nářečí nahrazují spisovné ý/í hláskami é, ó (např. sětka, hóser)

s. 8 – právě díky blízkosti obecné češtiny k češtině spisovné se obecná čeština jeví jako odolnější proti rozdílným jevům spisovného jazyka než interdialekty

s. 9 – celý předposlední odstavec (Copak L. Klimeš nevnímá slang jako součást národního jazyka a neuvědomuje si důležitost prostředí?)

s. 11 – slovní zásoba slangů se vyvíjí především zastoupením podstatných jmen, sloves...; nejobsáhlejší slovotvornou kategorií zastupují jména konatelská, do které patří mezi nejfrekventovanější přípony -ař/-ář, -ák...

s. 13 – nevystihující domácí terminologie (+celý poslední odstavec)

s. 16 – tyto slangismy (které?) používá každý při soužití se svým psem + nesoudržnost dalšího souvětí v textu + Československo sdružovaly odborné chovatelské svazy

s. 32 – cílem BP bylo ucelení sociolektů, popsala jsem charakteristiku prostředí

Za nevhodné dále považujeme odlišování kritéria sémantického a jazykového (s. 18) – sémantické kritérium je přece jedním z hledisek komplexní jazykové charakteristiky (podobně jako kritérium slovnědruhovové, kritérium členitosti a způsobu tvoření).

Ve slovníčku sociolektismů doporučujeme uvádět zdrojová slova z němčiny (konkrétně substantiva) s počátečním velkým písmenem, jak je v tomto jazyce u substantiv zvykem (s. 24 – begleithund, s. 25 – zwinger), dále na s. 27 by bylo vhodné doplnit zdrojové slovo u sociolektismu špacírovat – jde jistě opět o přejímku z němčiny (proto sociolektismus zapisujeme do odborného textu v této podobě, nikoliv v podobě laického zápisu z dotazníku od respondentů – špatzírovat), na s. 28 je třeba vysvětlit vznik výrazů merlatý, merlový (odvozování je až sekundární slovotvorná úprava), rovněž na s. 29 objasnit vznik výrazu pedigříčko (derivace je opět proces sekundární). Za sociolektismus nepovažujeme výraz

bufeťák, používá se ve stejném významu v obecné češtině. Autorka by dále mohla zpřesnit své tvrzení na s. 5, kde řadí hovorovou češtinu do spisovné oblasti – platí to i pro psanou formu jazyka?

Předkládanou práci považuji za přínosnou ve smyslu mapování sociolektů, autorka rámcově splnila vymezený cíl a dodržela zásady zadání. Výše uvedené obsahové i formální nedostatky však bohužel snižují kvalitu celé práce. Studovaný obor jistě vyžaduje uspokojivější ovládnutí jazykového standardu a schopnost dodržet zásady tvorby i formální úpravy odborného textu.

Vzhledem k uvedeným připomínkám práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení **dobře**.

Datum: 20. 8. 2020

PaedDr. Jitka Málková, Ph.D.

Soubor s originálem

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta pedagogická
katedra českého jazyka a literatury

J. Málková